

GÖDÖLLŐI KIRÁLYI KASTÉLY KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

ELŐTERJESZTÉS

a képviselő-testület 2010. június 24-én tartandó ülésére

Tárgy: Beszámoló a Gödöllői Királyi Kastély Közhasznú Nonprofit Kft. működéséről

Előterjesztő: Dr. Révész T. Mihály ügyvezető

BESZÁMOLÓ A GÖDÖLLŐI KIRÁLYI KASTÉLY Közhasznú Nonprofit Kft. MŰKÖDÉSÉRŐL

Mint ahogy azt 1994-ben a Kormány 1009/1994 (II.3.) sz. határozatában kinyilvánította, a gödöllői Grassalkovich kastélynak „*minden elemében a magyar kultúra, művészet, szellemiség és annak vonzerejéből táplálkozó kulturális és konferencia turizmus élő kastélyává, a nemzetközi és belföldi piacokon is keresett, üzletileg működőképessé komplexummá*” kell válnia.

A fenti cél megvalósulása érdekében a Társaság a 2009-es esztendőben számos lépést tett, amelyek e rövid összefoglaló jelentésben rögzíthetők.

A Kastély arculatának legfőbb eleme a Kastély történetét bemutató **állandó tárlat**. A 26 szobás kiállításban az elmúlt esztendőben sikerült a **műtárgyállományt gyarapítani, a kiállítás összetételét javítani**. Ennek fontos eleme volt, hogy az épület egykori legfontosabb lakójának, Erzsébet királynénak hazai és nemzetközi kultuszát bemutató részt alapvetően rendeztük át mind a múzeumi szakma, mind a látogatói igényeket szem előtt tartva. Emellett 2009 augusztusában bemutattuk a látogatóknak azt a megvásárolt és felújított Mária Terézia festményt, mely azóta a márványszobát ékesíti, és amely feltételezhetően eredetileg is ebbe a szobába készült.

Az állandó kiállítás mellett tudatos szakmai koncepció mentén fogalmazódott az **időszaki tárlatok** rendje. A koncepció lényege, hogy a Kastélyban gyakorlatilag folyamatosan időszaki kiállítások egészítik ki a kínálatot, **évente összesen 3-4 különböző témában**. Hagyományosan év elején a gödöllői művésztelep **textilhagyományaira** építkezve Remsey Flóra segítségével a jelentős kortárs képzőművészek textíliáinak a bemutatására kerül sor. 2009-ben a Kossuth-díjas Háger Rita alkotásait csodálhatta a Kastélyba látogató közönség.

Az év **fő kiállítását** immáron esztendőnk óta a nyári szezonra időzített, a **Kastélyhoz kapcsolódó jelentős történelmi személyt** bemutató tárlat jelenti. A 2007-ben indított sorozat előbb bemutatta Erzsébet királynét, majd Rudolf trónörökösét, 2009-ben pedig Andrassy Gyula grófot. A kiállítás kapcsán kiemelendő, hogy saját szervezésben kerülnek megrendezésre, általában 15-20 különböző hazai és nemzetközi múzeumtól kölcsönzött 2-300 tárgyból, melyek között több kiemelkedően nívós és neves is szerepelt – csak példaként említve: így „látogathatót” a Kastélyba több Benczúr alkotás is.

Az időszaki kiállítás sorozatainkban az őszi folyamán jellemzően **kortárs képzőművészet** kerül bemutatásra. 2009-ben Kresz Albert fotóit, majd Czédly Mónika ruháit állítottuk ki. Mint ahogy a nevekből is látszik, hangsúlyt fektetünk arra is, hogy a gödöllői, vagy a gödöllői kötődésű művészek kiemelten kaphassanak teret.

Kulturális, művészeti tevékenységünk másik fontos ága a **zenei élet**. A korábban meghonosított hagyományok, mint a **Liszt-, vagy a Hárfa fesztivál, megszilárdultak**. A 2009-es esztendőből a nemzetközi hírű zongorista, **Bogányi Gergely** segít **zenei kurátorként** a legjobb előadókat megtalálni és a legnívósabb programsorozatot összeállítani. Így tavalytöbbek között Bogányi Gergely, Kelemen Barnabás, Várdai István - mutatták be művészetüket.

A zeneértők pedig arra is figyelhetnek, hogy a hangszerek is a helyhez, a programhoz és a fellépőkhöz igazodtak: Fazziolin, vagy Stradivarin hangoztak föl több alkalommal a remekművek.

2009-ben a Kastély szerződést kötött a **Budapesti Állami Operaházzal**, így a nagyközönség a Barokk Színházban is a legnívósabb előadásokkal találkozhatott. Természetesen a Kastély színhelye a helyhez illő, de populárisabb zenei életnek is: több alkalommal adott otthont operett, vagy musical esteknek is.

A vendégek szinte elvárják, hogy a kulturális helyszínek minél színesebb, összetettebb programkínálatot nyújtsanak. Ennek jegyében az immár 10 éves hagyományokkal rendelkező nyári Barokk-, vagy az Adventi Kastélynapokhoz hasonló, családi nap típusú rendezvényeink számát tovább növeltük. Olyan népszerű **tematikus hétvégék** valósultak meg, mint az Ibolya nap, a Koronázási hétvége, vagy ezen rendezvények közül 2009-ben a legnépszerűbbnek minősülő Vadásznapot.

A kulturális szerep mellett fontos a Kastély **rendezvény, elsősorban konferencia** helyszín volta is. A céges- és magánjellegű rendezvények, vacsorák természetesen elsősorban az azokból származó bevételek miatt fontosak. A **szakmai, diplomáciai konferenciák**, találkozók azonban ennél tovább mutatnak. Elmondható, hogy ez utóbbiban 2009-ben komoly előrelépést tudtunk tenni. Szinte heti rendszerességgé váltak a protokoll látogatások, rendezvények. Ezt jól mutatja az a tény is, hogy a 2011-es magyar EU elnökség kapcsán mind a diplomácia szakmai körök, mind a politikai döntéshozók komolyan foglalkoznak a Kastéllyal, mint lehetséges tárgyalási helyszínnel. A 2009-es esztendő második felében, valamint idén is több alkalommal vizsgálták a helyszínt különböző hivatalok, minisztériumok protokoll, logisztikai, vagy biztonsági szempontból.

Valóban igaz az az évtizedes állítás, hogy a Kastély a turisztika, sőt a magyar épített örökség területén is zászlóshajó – de ma már nem csak a régióban. Ez természetesen feladattal és felelősséggel is jár. Ezért szerveztük meg 2009-ben a hazai műemlékekkel, turisztikával foglalkozó szakembereinek találkozóját, párbeszédét, konferenciáját – hisz fontos, hogy ez a két terület ne csak egymás mellett, hanem egymás munkáját is segítve dolgozzon.

Nem elég azonban nívós kiállításokat, koncerteket, előadásokat, programokat szervezni, azokat megfelelő módon népszerűsíteni is kell. Mert verseny van a piacon, ami a gazdasági válság idején tovább erősödött, így alapvetően át kellett átalakítani a Kastély **kommunikációs és marketing tevékenységét**.

Olyan, korábban a Társaság esetében – anyagi és egyéb okokból – nem jellemző reklám, marketing mixet, csomagot állítottunk össze, mely a vendégek megszólítását hatékonyabban szolgálja. Gyakorlatilag a marketing **valamennyi eszköze**vel éltünk: 2009-ben találkozhattak a Kastélyt, annak programját népszerűsítő óriásplakátokkal, a HÉV, vagy a fővárosi buszok oldalán elhelyezett járműreklámokkal, országos rádió és tv csatornákon hirdetéseinkkel, felsorolni is nehéz ezeket.

Külön kiemelendő, hogy a **legmodernebb csatornákat** is elkezdjük használni: havi rendszerességgel küldünk hírleveleket, honlapunk látogatottságát, a Kastéllyal kapcsolatos internetes keresési lehetőségeket megháromszoroztuk, de az ún. web2-es alkalmazásokat is

használjuk. A **youtube**-n saját csatornát indítottunk, az **iwiwen**, **twitteren**, **facebook**-on is jelen vagyunk.

Fontos lépés volt, hogy a vendégeket tájékoztató ingyenes kiadványunkat 9 nyelven tettük elérhetővé. 2009-ben a kilencedikként elkészült nyelv a kínai, mely megelőlegezett bizalom volt, de hatása azonnal kimutatható. Az elkészült kiadványból ugyanis a különböző magyarországi kínai társaságoknak, valamint a Turizmus Zrt. pekingi képviselőjére postáztunk, és gyakorlatilag napokon belül éreztük pozitív következményét.

A hatékonyságot jól mutatja, hogy amíg a **fizetett hirdetéseink** költségvetése 10-15 m Ft között mozog évente, addig az **összes megjelenésünket** az Observer 2009-ben 300 m Ft-ra értékelte. Ez természetesen csak a belföldi megjelenésekből tevődik össze.

A **nemzetközi megjelenéseink** hatása a reklámköltség szempontjából pedig egyenesen megbecsülhetetlen. 2009-ben 17 külföldi televízió csatorna készített felvételt a Kastélyról, japán, orosz, osztrák, német, angol, ausztrál, stb. újságok írtak rólunk – hogy csak a legnagyobbat említsem: szinte példa nélküli, a Kronen Zeitung 5 oldalas cikkben mutatta be szolgáltatásainkat.

A jelenben megjelenő szolgáltatások, kulturális események minőségének biztosítása mellett tevékenységünk legfontosabb eleme a jövő megalapozása, építése volt. Azaz **a lehető legtöbb, és legjobb tartalmú fejlesztés elindítása, bonyolítása.**

2009-ben **1,6 milliárd** forint értékben fejlesztés kezdődött meg, melynek keretében megújult **a Rudolf és Gizella szárny, a Kastély parkjából** pedig 5,5 ha. Mondhatom múlt időben, hiszen a kivitelezőkkel már az átadás-átvétel folyamata zajlik.

Befejeződhet az állandó kiállítás a királyi gyermekeket, és a Kastély XX. sz-i történetét bemutató új résszel. Olyan fejlesztésekre is lehetőség nyílik, melyek valóban a kor igényeinek megfelelő módon segítik a vendégek ismeretszerzését: vetítőterem, 16 kifejezetten a Kastélyra írt, azzal foglalkozó számítógépes játékprogram, audio guide rendszer, érintőképernyős információs táblák.

Léghkondicionálóval, fénytechnikával és biztonsági rendszerrel felszerelt új, tágasabb időszak kiállítási teremsort nyitunk.

A zenei életünket erősítvén 6, zenei mesterkurzusok tartására alkalmas terem kerül kialakításra, melyben napközben jeles oktatók tanítják a fiatal tehetségeket, esténként munkájuk gyümölcsét pedig a díszteremben, színházban, vagy díszudvaron mutathatják be.

Nagyobb pénztár és ruhatár, modernebb beléptető rendszer, revitalizált park. Ez utóbbi kapcsán csak néhány adat: 58 ezer beültetett virág, 7,5 km öntözőrendszer, 178 új fa, világítás, bútorzat...A fejlesztést 2010. szeptember 30-án zárjuk.

2009-ben nyújtottuk be a következő fejlesztési szakaszhoz kapcsolódó pályázatunkat **1 milliárd Ft** keretösszeggel, melyet a Kormány idén nevesített. A részletes dokumentációt árajánlatokkal, kiviteli tervekkel elkészítettük, s reményeink szerint a támogatási szerződés megkötésére, s a kivitelezés megkezdésére még a nyáron sor kerülhet.

A projekt kapcsán a **Lovarda és barokk istálló** felújítása valósulhat meg. Ebben a reprezentatív térben az elmúlt 300 év magyar és európai főúri lovas hagyományait bemutató interaktív tárlat terve fogalmazódott meg, 3d mozival, hologram vetítővel, a legmodernebb technikával. A kiállítást úgy kívánjuk megvalósítani, hogy néhány óra alatt a Lovarda átrendezhető legyen koncertre, konferenciára, egyéb rendezvényre. Reményeink szerint ez a terület lesz az, mely a legfontosabb szerepet tölti majd be 2011 februárjától az EU elnökség konferenciái kapcsán. Ehelyütt – első alkalommal – szeretném ezúttal is megköszönni a Képviselő Testületnek és Polgármester úrnak a pályázat és a fejlesztés sikeréhez elengedhetetlen a szükséges támogatását!

A **gazdasági helyzet és környezet** bemutatásáról szólva elmondható, hogy a Társaság működése kapcsán az egyik legfontosabb lépés az állami vagyongra vonatkozó **vagyonkezelési szerződés** megkötése, majd módosítása volt, amelynek köszönhetően a Társaság 2009 záró **mérlegfőösszege 6.625.675 e Ft**, melyben az átvett ingatlan értéke és befejezetlen beruházások a befektetett eszközoldalán 3.796.913 e Ft növekedést eredményeztek.

A fejlesztések és értékcsökkenési leírás nélkül a gyakorlati **működési költségvetés nagyságrendje 400 m Ft** körül mozog. Bevételi oldalon alapvetően két fő forrás különböztethető meg: a saját bevételek, illetve a támogatásként kapott források.

A saját bevételek, az azokat befolyásoló körülmények kapcsán a több éves folyamatokat tekintve az alábbi tények állapíthatók meg:

A szakmai tevékenységünk révén sikerült 2007-re megfordítani azt a folyamatot, miszerint 2001 óta a Kastély látogatottsága csökken. Sajnos 2008- és 2009-ben a gazdasági válság hatására ismét csökkenés volt kimutatható, ez azonban arányaiban kisebb, mint ahogy az a kulturális és rendezvény turizmus legtöbb szereplőjénél mutatkozott. A negatív folyamat ellenére igen pozitív, hogy az egy látogatóra jutó, ún. másodlagos költséket, mint például az ajándékbolti vásárlások, sikerült növelni.

A legjelentősebb hatása a recesszióknak leginkább a rendezvénypiacon volt, 2009-ben pedig ezt a hatást erősítette a fejlesztések megkezdése is, hiszen a felújítási munkák következtében az e célra rendelkezésre álló lehetséges terek is beszűkültek.

A működésre kapott támogatás kapcsán alapvetően az a megállapítás mondható ki, hogy annak **nagysága elégtelen, mértéke kiszámíthatatlan és nem normatív jellegű**. Bár a 2009-es eredményeink jónak mutatkoznak, ennek egyik elsődleges oka, hogy 2008-ból áthúzódott egy egyszeri, 200 millió forintos támogatás.

Az állami, közhasznú támogatás elégtelen voltát, kiszámíthatatlanságát legjobban az mutatja, hogy az idei évre összesen 26,5 m Ft-ot irányoztak elő, azonban erre sem született még meg a szerződés, így az összegből még nem jelent meg a számlánkon az időarányos rész sem.

Jelentős teher a Társaságon és a negatív eredmény egyik fő oka a hatalmas értékű kezelt vagyon kapcsán jelentkező **értékcsökkenési leírás**. Ez évente közel 100 m Ft-ot jelent, melyet a költségvetés nem biztosít forrásoldalán, a Társaság pedig saját bevételeiből nem képes eleget tenni ennek a visszafizetési kötelezettségnek.

A működést befolyásoló alapvető tény, gazdasági körülmény, hogy a Társaságnál gyakorlatilag béremelés, bértömeg emelés az elmúlt években nem történhetett. Az átlagbér a Kastélyban ma kevesebb, mint bruttó 135 e Ft.

A fejlesztések kapcsán a **projektek likviditásának biztosítása** is nehézkes, mivel a beérkező számlák egy jelentős része utófinanszírozott. Ennek megoldása érdekében a többségi tulajdonostól 117 m Ft visszatérítendő támogatást kért a Kft.

A fenti gazdasági környezet ma már gyakorlatilag napi szintű problémát okoz a Társaságnak. Részleges megoldást jelenthet az új részek megnyitása kapcsán – a szakértői előrejelzések szerint is – várható érdeklődésből származó látogatói növekedés. Megnyugtató, hosszú távú megoldást azonban csak a közhasznú támogatás mértékének normalizálódása és intézményesülése jelenthet.

Gödöllő, 2010. 06. 14.

Révész T. Mihály
ügyvezető igazgató

Az előterjesztés szövege hiteles: Lukács Adrienn szervezési vezető – tanácsos